

BIURO PROGRAMOWE

DZIAŁ OCEN I ANALIZ PROGRAMOWYCH

ODDZIAŁYWANIE TVP NA MŁODZIEŻ

- * wśród kilkunastu podmiotów telewizja publiczna znalazła się na szóstym miejscu w hierarchii instytucji mających - zdaniem badanych - największy wpływ na młodzież, TVP wybrał co czwarty badany
- * telewizja publiczna znalazła się na czwartym miejscu wśród podmiotów mających najkorzystniejszy wpływ na młodzież (12%), i na szóstym miejscu w hierarchii instytucji mających najgorszy wpływ na młode pokolenie (9%)
- * oceniając ogólny wpływ TVP na obyczaje i zachowania młodzieży trzy piąte respondentów określiło go jako raczej pozytywny
- * zdaniem zdecydowanej większości badanych programy telewizji publicznej uczą młodzież dbałości o środowisko naturalne (74%), przekazują cenną wiedzę o świecie (67%) i starają się zapobiec picciu przez młodzież alkoholu i zażywaniu narkotyków (66%).

Warszawa, październik 1996 rok

Biuro Programowe TVP S.A. przeprowadziło badanie dotyczący oceny wpływu telewizji publicznej na młodzież.¹

Wpływ telewizji publicznej na młodzież na tle innych instytucji i podmiotów

Badanym przedstawiono listę kilkunastu podmiotów mogących mieć wpływ na obyczaje i zachowania młodzieży i poproszono ich, aby wskazali nie więcej niż trzy, które ich zdaniem mają największy - pozytywny lub negatywny - wpływ na obyczaje i zachowania młodzieży. Uzyskane odpowiedzi - uporządkowane według spadającej liczby wyborów - przedstawiamy wśród ogółu respondentów i wśród badanych mających dzieci².

Kto w największym stopniu, Pana(i) zdaniem, wpływa obecnie na obyczaje i zachowania młodzieży?	dane w %	
	Ogół badanych n=1157	Badani posiadający dzieci n=441
rówieśnicy, znajomi np. ze szkoły lub miejsca zamieszkania	53	59
rodzina	47	46
filmy wideo	45	51
kolorowe tygodniki dla nastolatków	33	36
szkoła, nauczyciele	31	28
telewizja publiczna (1 i 2 program TVP)	24	24
Kościół, księża	11	9
gry komputerowe	9	11
Polsat	5	4
radiostacje prywatne	4	4
inne stacje telewizyjne	4	4
gazety codzienne	3	2
radio publiczne	3	3
inna odpowiedź	1	1
trudno powiedzieć	2	1

¹ Sondaż zrealizował OBOP w dniach od 21 do 24 września br. na reprezentatywnej próbie Polaków powyżej 15 roku życia.

Przeprowadzono 1157 wywiadów. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej liczebności prób mieści się w granicach $\pm 3\%$.

² Wśród ogółu badanych 441 osób zadeklarowało, że posiada co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 lat.

Ponad połowa badanych uważa, że w największym stopniu na zachowania młodzieży wpływają inni młodzi ludzie, tworzący rówieśnicze kręgi znajomych w szkole lub miejscu zamieszkania. Blisko co drugi badany wymienił rodzinę i prawie tyle samo osób wskazało na filmy wideo. Dla około jednej trzeciej badanych największy wpływ na młodzież wywierają kolorowe tygodniki dla nastolatków, podobny odsetek badanych wskazuje na szkołę i nauczycieli. Telewizja publiczna znalazła się na szóstym miejscu pod względem ilości wyborów (wskazał ją co czwarty respondent). Hierarchia odpowiedzi wśród ogółu badanych i wśród osób posiadających dzieci okazała się bardzo podobna. Należy zwrócić uwagę, że respondenci posiadający dzieci, nieco większy wpływ na obyczaje i zachowania młodzieży przyznają rówieśnikom i filmom video.

Następnie badani z tej samej listy wskazywali (co najwyżej trzy) podmioty, które ich zdaniem mają najkorzystniejszy wpływ na młodzież. Zdecydowanie najbardziej pozytywnie została oceniona rola rodziny (80%). Blisko trzy piąte wskazało na szkołę i nauczycieli, a dla dwóch piątych pozytywną rolę odgrywa Kościół. Telewizja publiczna znalazła się w omawianej hierarchii na czwartym miejscu (12%). Badani posiadający dzieci nieco pozytywniej oceniają rolę rodziny, a nieco mniej pozytywnie rolę Kościoła i księży.

Kto, Pana(i) zdaniem, najkorzystniej wpływa obecnie na obyczaje i zachowania młodzieży?	dane w %	
	Ogół badanych n=1157	Badani posiadający dzieci n=441
rodzina	80	85
szkoła, nauczyciele	58	59
Kościół, księża	40	34
telewizja publiczna (1 i 2 program TVP)	12	15
rówieśnicy, znajomi np. ze szkoły lub miejsca zamieszkania	10	9
radio publiczne	7	6
gazety codzienne	5	5
kolorowe tygodniki dla nastolatków	5	7
gry komputerowe	3	3
radiostacje prywatne	2	2
filmy wideo	2	1
Polsat	1	2
inne stacje telewizyjne	0	0
inna odpowiedź	1	1
trudno powiedzieć	3	2

Na tej samej zasadzie respondenci wskazywali podmioty mające najgorszy, ich zdaniem, wpływ na młodzież. Blisko trzy czwarte badanych uważa że, taki najgorszy wpływ mają filmy wideo. Blisko co drugi wskazał na rówieśników, a jedna trzecia na kolorowe tygodniki dla nastolatków. Na czwartym miejscu znalazły się gry komputerowe (19%). Telewizję publiczną w tym negatywnym kontekście wskazał mniej niż co dziesiąty badany. Respondenci posiadający dzieci jeszcze bardziej krytycznie niż ogół badanych postrzegają negatywny wpływ rówieśników.

Kto, Pana(i) zdaniem, ma najgorszy obecnie wpływ na obyczaje i zachowania młodzieży?	dane w %	
	Ogół badanych n=1157	Badani posiadający dzieci n=441
filmy wideo	73	76
rówieśnicy, znajomi np. ze szkoły lub miejsca zamieszkania	49	57
kolorowe tygodniki dla nastolatków	34	35
gry komputerowe	19	20
inne stacje telewizyjne	11	10
telewizja publiczna (1 i 2 program TVP)	9	8
radiostacje prywatne	5	4
Kościół, księża	4	3
Polsat	4	3
szkoła, nauczyciele	2	2
gazety codzienne	1	2
rodzina	1	1
radio publiczne	0	0
inna odpowiedź	1	1
trudno powiedzieć	4	3

Ocena ogólnego wpływu telewizji publicznej na młodzież

Oceniając ogólny wpływ telewizji publicznej na młodzież blisko trzy piąte badanych określiło go jako raczej pozytywny, a jedna piąta jako raczej negatywny. Tylko nieliczni badani postrzegali ten wpływ jako zdecydowanie pozytywny, bądź zdecydowanie negatywny.

Jaki wpływ wywiera, ogólnie rzecz biorąc - Pan(i) zdaniem - telewizja publiczna na obyczaje i zachowania młodzieży?

♦ zdecydowanie pozytywny	2%
♦ raczej pozytywny	61%
♦ raczej negatywny	22%
♦ zdecydowanie negatywny	3%
♦ trudno powiedzieć	12%

Niektóre cechy społeczno-demograficzne respondentów powiązane są z opinią o kierunku wpływu telewizji publicznej na młodzież:

<u>kto najczęściej dostrzega pozytywny wpływ TVP na młodzież</u>	<u>kto najrzadziej dostrzega pozytywny wpływ TVP na młodzież</u>
osoby w wieku 16-24 lat	osoby w wieku 60 i więcej lat
osoby z zasadniczym zawodowym wykształceniem	osoby z wyższym wykształceniem
mieszkańcy miast do 100 tys.	mieszkańcy wsi
osoby wierzące i nieregularnie praktykujące	osoby niewierzące,
osoby w dobrej sytuacji materialnej	osoby wierzące i regularnie praktykujące
	osoby w złej sytuacji materialnej

Warto także podkreślić, że respondenci posiadający dzieci nieco korzystniej niż ogół oceniają wpływ telewizji publicznej na młodzież.

Společne skutki oddziaływania telewizji publicznej na młodzież

Na jakie postawy obyczajowe, moralne i społeczne młodzieży programy TVP oddziałują pozytywnie, a na jakie negatywnie? Jaki system wartości dominuje, zdaniem badanych, w przekazie telewizji publicznej? Respondentom przedstawiono kilkanaście przeciwstawnych stwierdzeń z prośbą, aby ocenili na siedmiostopniowej skali, czy programy telewizji publicznej - w ich przekonaniu - wpływają pozytywnie czy negatywnie na młodzież. Uporządkowane wyniki odpowiedzi zaprezentowane są poniżej:³

³ Odsetki w rubrykach od 1 do 3 oznaczają wpływ pozytywny, w rubrykach od 5 do 7 - wpływ negatywny, w rubryce 4 - wpływ pozytywny i negatywny w jednakowym stopniu. W tabelach pominięto brak opinii w poszczególnych kwestiach. Wskaźnik „wpływu względnego” (różnica odpowiedzi pozytywnych i negatywnych) ilustruje uogólnione opinie o wielkości i kierunku wpływu TVP na młodzież.

Jak programy telewizji publicznej wpływają na młodzież:

uczą dbałości o przyrodę, środowisko naturalne	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>36%</td><td>23%</td><td>16%</td><td>11%</td><td>3%</td><td>3%</td><td>3%</td></tr><tr><td colspan="3">74%</td><td></td><td colspan="3">10%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	36%	23%	16%	11%	3%	3%	3%	74%				10%			nie uczą dbałości o przyrodę, środowisko naturalne	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">64</td></tr></table>	wpływ względny							64						
1	2	3	4	5	6	7																																
36%	23%	16%	11%	3%	3%	3%																																
74%				10%																																		
wpływ względny																																						
64																																						
pozwalają zdobyć cenną wiedzę o świecie	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>29%</td><td>26%</td><td>13%</td><td>14%</td><td>6%</td><td>4%</td><td>4%</td></tr><tr><td colspan="3">67%</td><td></td><td colspan="3">13%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	29%	26%	13%	14%	6%	4%	4%	67%				13%			nie przekazują cennej wiedzy o świecie	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">54</td></tr></table>	wpływ względny							54						
1	2	3	4	5	6	7																																
29%	26%	13%	14%	6%	4%	4%																																
67%				13%																																		
wpływ względny																																						
54																																						
starają się zapobiegać picciu alkoholu, zażywaniu narkotyków	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>34%</td><td>19%</td><td>13%</td><td>14%</td><td>8%</td><td>3%</td><td>3%</td></tr><tr><td colspan="3">66%</td><td></td><td colspan="3">15%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	34%	19%	13%	14%	8%	3%	3%	66%				15%			sprzyjają picciu alkoholu, zażywaniu narkotyków	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">51</td></tr></table>	wpływ względny							51						
1	2	3	4	5	6	7																																
34%	19%	13%	14%	8%	3%	3%																																
66%				15%																																		
wpływ względny																																						
51																																						
przekonują, że każdy jest kowalem swego losu, zachęcają do aktywności	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>20%</td><td>21%</td><td>20%</td><td>17%</td><td>6%</td><td>4%</td><td>5%</td></tr><tr><td colspan="3">62%</td><td></td><td colspan="3">15%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	20%	21%	20%	17%	6%	4%	5%	62%				15%			zachęcają do bierności, czekania na pomoc innych	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">47</td></tr></table>	wpływ względny							47						
1	2	3	4	5	6	7																																
20%	21%	20%	17%	6%	4%	5%																																
62%				15%																																		
wpływ względny																																						
47																																						
pomagają zrozumieć, akceptować kultury innych narodów, ras	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>22%</td><td>21%</td><td>18%</td><td>19%</td><td>5%</td><td>4%</td><td>3%</td></tr><tr><td colspan="3">61%</td><td></td><td colspan="3">12%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	22%	21%	18%	19%	5%	4%	3%	61%				12%			nie pomagają zrozumieć, akceptować kultur innych narodów, ras	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">49</td></tr></table>	wpływ względny							49						
1	2	3	4	5	6	7																																
22%	21%	18%	19%	5%	4%	3%																																
61%				12%																																		
wpływ względny																																						
49																																						
zachęcają do nauki, zdobywania jak najlepszego wykształcenia	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>24%</td><td>23%</td><td>13%</td><td>16%</td><td>8%</td><td>5%</td><td>6%</td></tr><tr><td colspan="3">59%</td><td></td><td colspan="3">19%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	24%	23%	13%	16%	8%	5%	6%	59%				19%			wpływają na brak poszanowania dla wykształcenia	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">41</td></tr></table>	wpływ względny							41						
1	2	3	4	5	6	7																																
24%	23%	13%	16%	8%	5%	6%																																
59%				19%																																		
wpływ względny																																						
41																																						
pokazują, że przestępstwo nie popłaca	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>28%</td><td>18%</td><td>11%</td><td>15%</td><td>9%</td><td>6%</td><td>6%</td></tr><tr><td colspan="3">57%</td><td></td><td colspan="3">21%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	28%	18%	11%	15%	9%	6%	6%	57%				21%			pokazują, że przestępstwo popłaca	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">36</td></tr></table>	wpływ względny							36						
1	2	3	4	5	6	7																																
28%	18%	11%	15%	9%	6%	6%																																
57%				21%																																		
wpływ względny																																						
36																																						
uczą tolerancji wobec ludzi o innych poglądach	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>20%</td><td>19%</td><td>17%</td><td>21%</td><td>6%</td><td>5%</td><td>4%</td></tr><tr><td colspan="3">56%</td><td></td><td colspan="3">15%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	20%	19%	17%	21%	6%	5%	4%	56%				15%			uczą nietolerancji wobec ludzi o innych poglądach	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">42</td></tr></table>	wpływ względny							42						
1	2	3	4	5	6	7																																
20%	19%	17%	21%	6%	5%	4%																																
56%				15%																																		
wpływ względny																																						
42																																						
budzą zainteresowania estetyczne, kulturalne	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>18%</td><td>17%</td><td>19%</td><td>25%</td><td>6%</td><td>4%</td><td>3%</td></tr><tr><td colspan="3">53%</td><td></td><td colspan="3">13%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	18%	17%	19%	25%	6%	4%	3%	53%				13%			osłabiają zainteresowania estetyczne, kulturalne	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">40</td></tr></table>	wpływ względny							40						
1	2	3	4	5	6	7																																
18%	17%	19%	25%	6%	4%	3%																																
53%				13%																																		
wpływ względny																																						
40																																						
nie zniechęcają do wiary, nie osłabia religijności	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>21%</td><td>16%</td><td>14%</td><td>23%</td><td>7%</td><td>7%</td><td>6%</td></tr><tr><td colspan="3">51%</td><td></td><td colspan="3">20%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	21%	16%	14%	23%	7%	7%	6%	51%				20%			zniechęcają do wiary, osłabia religijność	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">31</td></tr></table>	wpływ względny							31						
1	2	3	4	5	6	7																																
21%	16%	14%	23%	7%	7%	6%																																
51%				20%																																		
wpływ względny																																						
31																																						
zachęcają, aby do sukcesu w życiu dochodzić dzięki własnej pracy	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>19%</td><td>14%</td><td>18%</td><td>20%</td><td>7%</td><td>8%</td><td>7%</td></tr><tr><td colspan="3">51%</td><td></td><td colspan="3">22%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	19%	14%	18%	20%	7%	8%	7%	51%				22%			zachęcają, aby do sukcesów życia dochodzić dzięki znajomościom i układom	<table><tr><td colspan="7">wpływ względny</td></tr><tr><td colspan="7">29</td></tr></table>	wpływ względny							29						
1	2	3	4	5	6	7																																
19%	14%	18%	20%	7%	8%	7%																																
51%				22%																																		
wpływ względny																																						
29																																						

propagują rodzinę	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>19%</td><td>17%</td><td>15%</td><td>18%</td><td>10%</td><td>7%</td><td>7%</td></tr><tr><td colspan="3">50%</td><td></td><td colspan="3">24%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	19%	17%	15%	18%	10%	7%	7%	50%				24%			propagują jednostkę	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>17</td></tr></table>	wpływ względny	17
1	2	3	4	5	6	7																				
19%	17%	15%	18%	10%	7%	7%																				
50%				24%																						
wpływ względny																										
17																										
zachęcają do odpowiedzialnego podejścia do seksu	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>19%</td><td>18%</td><td>12%</td><td>19%</td><td>9%</td><td>8%</td><td>7%</td></tr><tr><td colspan="3">49%</td><td></td><td colspan="3">24%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	19%	18%	12%	19%	9%	8%	7%	49%				24%			propagują rozwiązłość seksualną	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>25</td></tr></table>	wpływ względny	25
1	2	3	4	5	6	7																				
19%	18%	12%	19%	9%	8%	7%																				
49%				24%																						
wpływ względny																										
25																										
wyrabiają dobry gust	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>14%</td><td>17%</td><td>16%</td><td>31%</td><td>6%</td><td>4%</td><td>4%</td></tr><tr><td colspan="3">48%</td><td></td><td colspan="3">14%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	14%	17%	16%	31%	6%	4%	4%	48%				14%			wyrabiają zły gust	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>34</td></tr></table>	wpływ względny	34
1	2	3	4	5	6	7																				
14%	17%	16%	31%	6%	4%	4%																				
48%				14%																						
wpływ względny																										
34																										
nie propagują zachowań agresywnych, brutalnych	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>17%</td><td>14%</td><td>11%</td><td>17%</td><td>14%</td><td>9%</td><td>11%</td></tr><tr><td colspan="3">43%</td><td></td><td colspan="3">34%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	17%	14%	11%	17%	14%	9%	11%	43%				34%			propagują zachowania agresywne, brutalne	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>8</td></tr></table>	wpływ względny	8
1	2	3	4	5	6	7																				
17%	14%	11%	17%	14%	9%	11%																				
43%				34%																						
wpływ względny																										
8																										
skłaniają do bezinteresownego działania na rzecz innych ludzi	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>11%</td><td>13%</td><td>15%</td><td>23%</td><td>11%</td><td>10%</td><td>8%</td></tr><tr><td colspan="3">39%</td><td></td><td colspan="3">30%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	11%	13%	15%	23%	11%	10%	8%	39%				30%			skłaniają, aby zajmować się samym sobą, własnymi sprawami	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>9</td></tr></table>	wpływ względny	9
1	2	3	4	5	6	7																				
11%	13%	15%	23%	11%	10%	8%																				
39%				30%																						
wpływ względny																										
9																										
uczą, że warto być obecnie patriotą	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>13%</td><td>12%</td><td>12%</td><td>28%</td><td>10%</td><td>8%</td><td>7%</td></tr><tr><td colspan="3">37%</td><td></td><td colspan="3">25%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	13%	12%	12%	28%	10%	8%	7%	37%				25%			uczą, że nie warto być obecnie patriotą	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>13</td></tr></table>	wpływ względny	13
1	2	3	4	5	6	7																				
13%	12%	12%	28%	10%	8%	7%																				
37%				25%																						
wpływ względny																										
13																										
pokazują, że nie pieniądze decydują o wartości człowieka	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr><tr><td>9%</td><td>10%</td><td>13%</td><td>23%</td><td>9%</td><td>14%</td><td>15%</td></tr><tr><td colspan="3">31%</td><td></td><td colspan="3">39%</td></tr></table>	1	2	3	4	5	6	7	9%	10%	13%	23%	9%	14%	15%	31%				39%			pokazują, że pieniądze decydują o wartości człowieka	<table><tr><td>wpływ względny</td></tr><tr><td>7</td></tr></table>	wpływ względny	7
1	2	3	4	5	6	7																				
9%	10%	13%	23%	9%	14%	15%																				
31%				39%																						
wpływ względny																										
7																										

Telewizja publiczna oceniana jest najlepiej za uczenie dbałości o środowisko naturalne (74% badanych dostrzega jej pozytywną rolę) i przekazywanie cennych wiadomości o świecie (67%).

Pozytywnie oceniane zostały także starania, aby odciągnąć młodzież od picia alkoholu i zażywania narkotyków (66%). Nieco mniej korzystnie wypadło wpajanie przez TVP ogólnego przekonania, że przestępstwo nie popłaca (57%).

Dobrze postrzegana jest także aktywizująca wobec młodzieży rola telewizji publicznej: budzenie przekonania, że każdy jest kowalem swego losu (62%), zachęcanie do zdobywania jak najlepszego wykształcenia (59%) oraz wpajanie zasady, aby do sukcesów w życiu dochodzić dzięki własnej pracy, a nie układom (51%).

Zdaniem większości badanych TVP pomaga zaakceptować kultury innych narodów (61%) i uczy tolerancji wobec ludzi o innych poglądach (56%). Ważne jest także to, że jednocześnie

przeważa przekonanie, że telewizja publiczna nie zniechęca do wiary, nie osłabia religijności młodzieży (51%).

Również pozytywnie ocenione zostało rozbudzanie zmysłu estetycznego (53%) i wyrabianie dobrego gustu (48%).

Połowa badanych dostrzega pro rodzinny charakter TVP (50%), a co czwarty badany jest jednak przekonany, że propaguje ona raczej jednostkę (24%). Przeważa także dość wyraźnie przekonanie, że telewizja publiczna uczy odpowiedzialnego podejścia wobec seksu (49%), chociaż dość liczni badani uważają, że TVP propaguje rozwiązłość seksualną (25%).

Jakie sprawy w programach TVP wywołują największe kontrowersje i zastrzeżenia?

W ocenie trzech sfer oddziaływania telewizji publicznej na młodzież, opinie badanych są podzielone, nieznacznie tylko przeważa ich pozytywna ocena. Jedna trzecia badanych uważa, że TVP propaguje zachowania agresywne, brutalne (przeciwnego zdania jest 43%). Znaczny odsetek badanych (30%) sądzi, że telewizja publiczna skłania młodych ludzi, aby zajmowali się tylko własnymi sprawami (39% jest przekonanych, że skłania ona młodzież do bezinteresownego działania na rzecz innych ludzi). Co czwarty badany uważa, że telewizja publiczna zniechęca do patriotyzmu (37% akceptuje pogląd, że uczy ona patriotyzmu).

Jeśli chodzi o ostatni z wymiarów oddziaływania TVP na młodzież, to więcej respondentów jest przekonanych, że telewizja publiczna pokazuje, że pieniądze decydują o wartości człowieka (39%), niż jest akceptujących pogląd przeciwny (31%).

Traktując łącznie wszystkie badane wymiary wpływu programów telewizji publicznej na młodzież widać wyraźnie, że w przekonaniu większości w treściach upowszechnianych przez TVP przeważają wartości i wzorce pozytywne.

TVP wpływa na młodzież:	pozytywnie	negatywnie
żaden typ oddziaływania	4%	16%
1÷4 typy oddziaływania	11%	51%
5÷8 typów oddziaływania	26%	25%
9÷12 typów oddziaływania	29%	7%
13÷18 typów oddziaływania	30%	1%

Jeśli wziąć pod uwagę negatywne opinie o roli TVP to najwięcej badanych dostrzega takie niekorzystne oddziaływanie tylko w nielicznych - od jeden do czterech - dziedzinach. Natomiast w przypadku stwierdzeń o dodatnim wpływie przeważa przekonanie, że występuje on w co najmniej dziewięciu dziedzinach.

Niżej zamieszczamy zależności poszczególnych poglądów o wpływie telewizji publicznej na młodzież od cech społeczno-demograficznych badanych:

Kto najczęściej sądzi, że programy TVP:	Kto najczęściej sądzi, że programy TVP:
<u>zachęcają, aby do sukcesu w życiu dochodzić dzięki własnej pracy</u> - osoby w wieku 16-24 lat	<u>zachęcają, aby do sukcesów życia dochodzić dzięki znajomościom i układom</u> - osoby wierzące i niepraktykujące
<u>zachęcają do odpowiedzialnego podejścia do seksu</u> - osoby wierzące i niepraktykujące - osoby posiadające dzieci - osoby w wieku 16-24 lat - mieszkańcy miast powyżej 100 tys.	<u>propagują rozwiązłość seksualną</u> - brak zależności
<u>pokazują, że nie pieniądze decydują o wartości człowieka</u> - osoby z podstawowym wykształceniem - osoby w wieku 40-59 lat	<u>pokazują, że pieniądze decydują o wartości człowieka</u> - osoby niewierzące
<u>zachęcają do nauki, zdobywania jak najlepszego wykształcenia</u> - osoby w wieku 16-24 lat	<u>wpływają na brak poszanowania dla wykształcenia</u> - osoby w wieku 40-59 lat
<u>propagują rodzinę</u> - osoby o lewicowych przekonaniach politycznych - osoby znajdujące się w średniej sytuacji materialnej	<u>propagują jednostkę</u> - osoby z wyższym wykształceniem - osoby wierzące i regularnie praktykujące
<u>uczą, że warto być obecnie patriotą</u> - osoby o lewicowych przekonaniach politycznych	<u>uczą, że nie warto być obecnie patriotą</u> - osoby niewierzące - osoby w wieku 25-59 lat
<u>skłaniają do bezinteresownego działania na rzecz innych ludzi</u> - kobiety - osoby wierzące i nieregularnie praktykujące	<u>skłaniają, aby zajmować się samym sobą, własnymi sprawami</u> - brak zależności
<u>pokazują, że przestępstwo nie popłaca</u> - osoby wierzące i nieregularnie praktykujące	<u>pokazują, że przestępstwo popłaca</u> - brak zależności
<u>przekonują, że każdy jest kowalem swego losu, zachęca do aktywności</u> - osoby w wieku 16-24 lat - mieszkańcy miast ponad 100 tys.	<u>zachęcają do bierności, czekania na pomoc innych</u> - brak zależności

Kto najczęściej sądzi, że programy TVP:

starają się zapobiegać picciu alkoholu, zażywaniu narkotyków

- osoby w wieku 16-24 lat
- mieszkańcy miast ponad 100 tys.

uczą tolerancji wobec ludzi o innych poglądach

- osoby w wieku 16-24 lat
- osoby o centrolewicowych przekonaniach politycznych
- kobiety
- mieszkańcy miast do 100 tys.

nie propagują zachowań agresywnych, brutalnych

- osoby wierzące i nieregularnie praktykujące
- osoby znajdujące się w średniej sytuacji materialnej
- osoby posiadające dzieci
- osoby w wieku 16-24 lat

pomagają zrozumieć, akceptować kultury innych narodów, ras

- osoby w wieku 16-24 lat
- osoby wierzące i nieregularnie praktykujące

nie zniechęcają do wiary, nie osłabia religijności

- osoby o lewicowych przekonaniach politycznych

uczą dbałości o przyrodę, środowisko naturalne

- osoby wierzące i nieregularnie praktykujące
- osoby w wieku 16-24 lat
- osoby posiadające dzieci

pozwalają zdobyć cenną wiedzę o świecie

- osoby w wieku 16-24 lat

wyrabiają dobry gust

- osoby o lewicowych poglądach politycznych
- osoby wierzące regularnie i nie regularnie praktykujące

budzą zainteresowania estetyczne, kulturalne

- osoby wierzące i nieregularnie praktykujące
- osoby w wieku 16-24 lat

Kto najczęściej sądzi, że programy TVP:

sprzyspają picciu alkoholu, zażywaniu narkotyków

- brak zależności

uczą nietolerancji wobec ludzi o innych poglądach

- brak zależności

propagują zachowania agresywne, brutalne

- osoby z wyższym wykształceniem

nie pomagają zrozumieć, akceptować kultur innych narodów, ras

- osoby z podstawowym wykształceniem
- osoby niewierzące

zniechęcają do wiary, osłabia religijność

- osoby z wyższym wykształceniem
- badani o prawicowych przekonaniach politycznych

nie uczą dbałości o przyrodę, środowisko naturalne

- osoby znajdujące się w dobrej sytuacji materialnej
- mieszkańcy wsi

nie przekazują cennej wiedzy o świecie

- brak zależności

wyrabiają zły gust

- brak zależności

osłabiają zainteresowania estetyczne, kulturalne

- osoby o prawicowych przekonaniach politycznych

Jacek Niedziałek